

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

GEOGRAFIJA

Sadržaj

Uvod	5
1. Područja ispitivanja	5
2. Obrazovni ishodi	5
2.1. Fizička geografija	6
2.2. Društvena geografija	7
2.3. Regionalna geografija svijeta	8
2.4. Geografija Hrvatske	8
3. Struktura ispita	10
4. Tehnički opis ispita	10
4.1. Trajanje ispita	10
4.2. Izgled ispita i način rješavanja	10
4.3. Pribor	11
5. Opis bodovanja	11
5.1. Vrednovanje prve ispitne cjeline	11
5.2. Vrednovanje druge ispitne cjeline	11
6. Vrste zadataka	11
6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora	11
6.2. Primjer zadatka višestrukih kombinacija	12
6.3. Primjer zadatka povezivanja	12
6.4. Primjeri zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja	13
7. Priprema za ispit	14

Uvod

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet. Ispitni katalog za državnu maturu iz Geografije temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja u školskoj godini 2015./2016.

Ispitni katalog usklađen je s odobrenim četverogodišnjim nastavnim planom i programom za Geografiju u gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Vrste zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome poglavlju (*Područja ispitivanja*) navedena su područja ispitivanja.

U drugome poglavlju (*Obrazovni ishodi*) navedeno je koje sadržaje pristupnik² mora znati i razumjeti u svakome području ispitivanja te što mora moći učiniti kako bi uspješno položio ispit.

U trećemu poglavlju (*Struktura ispita*) opisana je struktura ispitnih cjelina prema vrstama zadataka.

U četvrtome poglavlju (*Tehnički opis ispita*) navedeno je trajanje ispita, opisan je izgled ispita, objašnjen je način njegova rješavanja i naveden je dopušteni pribor.

U petome poglavlju (*Opis bodovanja*) opisan je način bodovanja zadataka.

¹ Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

² Termin *pristupnik* u tekstu kataloga ima opće značenje te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

U šestome poglavlju (*Vrste zadataka*) navedene su upute i primjeri svih vrsta zadataka koji su u ispitu.

U sedmome poglavlju (*Priprema za ispit*) navedeni su savjeti koji pomažu pristupniku u pripremi za ispit.

1. Područja ispitivanja

Ispit iz Geografije sastoji se od dviju ispitnih cjelina.

Prvom se ispitnom cjelinom ispituju **geografska znanja**, odnosno provjerava se u kojoj mjeri pristupnik zna i može odrediti i objasniti geografske činjenice i generalizacije.

Drugom se ispitnom cjelinom ispituju **geografske vještine**, odnosno provjerava se u kojoj mjeri pristupnik zna i može upotrebljavati geografske karte te geografske statističke i grafičke metode.

Dostignuta razina znanja i vještine pristupnika provjeravaju se u ovim područjima:

1. fizička geografija
2. društvena geografija
3. regionalna geografija svijeta
4. geografija Hrvatske.

2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi, odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh na ispitu.

2.1. Fizička geografija

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati i objasniti geografiju kao znanost, razlikovati njezine grane i discipline • imenovati ljude zaslužne za razvoj i razumijevanje geografije te prirodnih i društvenih geografskih procesa • objasniti osnovne pojmove iz orijentacije na geografskoj karti i u prostoru • definirati osnovne pojmove o Svemiru i navesti primjere • razlikovati svemirska tijela • opisati Sunčev sustav i objasniti položaj Zemlje u Sunčevu sustavu • objasniti oblik i prepoznati dimenzije Zemlje • povezati i objasniti uzroke i posljedice gibanja Zemlje • razlikovati i imenovati različite kalendare • definirati osnovne kartografske pojmove • razlikovati i objasniti elemente karte • razlikovati vrste geografskih karata • definirati osnovne pojmove vezane uz reljef • analizirati građu Zemlje i sastav litosfere • povezati geološka razdoblja i orogeneze te navesti primjere reljefnih cjelina za pojedina geološka razdoblja i orogeneze • definirati endogene pokrete i objasniti njihove uzroke i posljedice te navesti primjere • povezati djelovanje egzogenih sila i nastanak različitih tipova reljefa i reljefnih oblika • poznavati i povezati klimatske čimbenike i klimatske elemente • klasificirati klimatske razrede i tipove prema Köppenu i povezati ih s vegetacijskim zajednicama • definirati osnovne pojmove vezane uz svjetsko more i vode na kopnu te navesti primjere • poznavati svojstva i gibanja morske vode • razlikovati vode na kopnu i njihova obilježja • klasificirati tla i povezati ih s bioklimatskim zajednicama • objasniti utjecaj prirodnogeografskih obilježja na gospodarski razvoj, strukturu gospodarstva, strukturu stanovništva i naseljenost • povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih smjestiti u prostor. 	<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i razlikovati elemente karte i različite vrste geografskih karata • izračunati razlike u pojasnim vremenima • upotrebljavati mjerilo • primijeniti osnovne pojmove iz orijentacije na geografskoj karti i u prostoru • imenovati toplinske pojase na geografskoj karti i karakteristične paralele • imenovati na crtežu i geografskoj karti uzroke i posljedice gibanja Zemlje • prepoznati i imenovati reljefne oblike s pomoću skica i fotografija • imenovati i na crtežu obilježiti unutrašnju građu Zemlje • imenovati i analizirati osnovne endogene i egzogene procese i oblike s pomoću crteža i fotografija te isječaka topografskih karata • obilježiti ili prepoznati na karti primjere pojedinih tipova i oblika reljefa te tipove klima • imenovati na karti oceane, najznačajnija mora, morske struje, morske prolaze, rijeke i jezera • izračunati klimatske elemente i analizirati dijagrame, primjerice, klimatske dijagrame i sinoptičke karte na temelju danih podataka • povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu.

2.2. Društvena geografija

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none">• definirati osnovne demogeografske pojmove i navesti primjere• analizirati promjenu broja stanovnika prostorno i vremenski• objasniti razmještaj stanovništva te gustoću naseljenosti na Zemlji• analizirati pokazatelje prirodnoga i prostornoga kretanja stanovništva• razlikovati tipove migracija i općega kretanja stanovništva• objasniti teoriju demografske tranzicije i prepoznati ili odrediti etape i podetape na primjerima država• razlikovati strukture stanovništva te objasniti njihov prostorni raspored• objasniti povezanost demografskoga i gospodarskoga razvoja (i navesti primjere prostora)• razlikovati tipove i mjere populacijske politike (i navesti primjere)• razlikovati tipove naselja, gradova i urbanih sustava te objasniti utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na oblike i razvoj naselja, ruralni pejzaž i gradske regije• definirati osnovne pojmove iz ekonomske geografije• objasniti čimbenike razvoja primarnih djelatnosti• razlikovati oblike i tipove poljoprivredne proizvodnje• analizirati strukturu, značenje i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i šumarstva• analizirati strukturu i prostorni raspored rudarstva, energetskih izvora te industrije• objasniti razvoj, obilježja i značenje sekundarnih djelatnosti• usporediti stare i nove industrijske grane i prostore• objasniti razvoj i značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti• navesti oblike i grane prometa i njihovo značenje• navesti primjere i usporediti važnost najprometnijih pomorskih, zračnih i riječnih luka, prometnih pravaca i čvorova• analizirati čimbenike razvoja turizma na primjerima glavnih turističkih regija te imenovati prepoznatljiva turistička obilježja• objasniti svjetska trgovinska kretanja• objasniti utjecaj stanovništva i ljudskih djelatnosti na okoliš te poznavati osnove politike zaštite okoliša• objasniti utjecaj prirodnih i društvenih čimbenika na socijalno-ekonomski razvoj pojedinih regija, država i kontinenata• povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih prepoznati i smjestiti u prostor.	<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none">• analizirati na geografskoj karti razmještaj stanovništva na Zemlji• izračunati odrednice prirodnoga, prostornoga i općega kretanja stanovništva te pokazatelje pojedinih struktura stanovništva• prepoznati na geografskoj karti glavne smjerove migracija na Zemlji• analizirati dijagrame, tablice i tematske karte, npr. dijagram demografskoga razvoja i dobno-spolne strukture, tematsku kartu jezičnoga sastava stanovništva itd.• prepoznati ili imenovati na geografskoj karti primjere država i prostora za određene strukture stanovništva, opće, prirodno i prostorno kretanje stanovništva te skicom prikazati opće, prirodno i prostorno kretanje stanovništva• prepoznati ili imenovati na geografskoj karti, fotografijama ili crtežima primjere različitih oblika naselja, ruralnoga krajolika, povijesnoga razvoja različitih tipova naselja te urbanih sustava• analizirati prostornu strukturu grada• prepoznati ili imenovati na geografskoj karti glavne oblike poljoprivrede, prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, glavna ribolovna područja svijeta, primjere država s razvijenom akvakulturom i glavna šumska područja na Zemlji• prepoznati ili imenovati na geografskoj karti primjere država i prostora sa značajnim energetskim izvorima i mineralnim sirovinama te prepoznati i imenovati stare i nove industrijske prostore• poznavati i imenovati na geografskoj karti države s razvijenim pojedinim oblicima prometa, glavne plovne rijeke, jezera i kanale, najprometnije pomorske i zračne luke svijeta te područja s razvijenim cjevovodnim prometom• imenovati na geografskoj karti glavne turističke regije svijeta i važnija turistička središta te prepoznati na fotografijama turističke atrakcije i smjestiti ih u prostor i na geografsku kartu• imenovati na geografskoj karti primjere najstarijih, najvećih i najpoznatijih nacionalnih parkova• povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih prepoznati i smjestiti u prostor i na geografsku kartu.

2.3. Regionalna geografija svijeta

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati obilježja poslijeindustrijskoga doba te ih povezati s obilježjima suvremenoga svijeta • analizirati proces globalizacije • razlikovati stupnjeve i tipove integracija na primjerima • navesti važnije europske i svjetske organizacije i regionalne integracije te njihova sjedišta i objasniti njihovo političko i gospodarsko značenje • objasniti razvoj i organizaciju Europske unije • definirati pojam multinacionalne kompanije, poznavati djelatnosti najvećih te navesti prednosti i nedostatke djelovanja multinacionalnih kompanija te sjedišta najvećih multinacionalnih kompanija • prostorno i vremenski analizirati nejednaki regionalni razvoj svijeta • analizirati prirodnogeografske i društveno-ekonomske posebnosti te regionalni razvoj odabranih europskih država (Njemačka, Francuska, UK i Italija), izvaneuropskih država (SAD, Kanada, Japan, Australija, azijski tigrovi) i odabranih država svjetskoga značaja (Ruska Federacija, Kina, Indija) • analizirati procese društveno-gospodarske tranzicije • analizirati prirodnogeografske i društveno-ekonomske posebnosti te regionalni razvoj Latinske Amerike i Afrike • povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih smjestiti u prostor. 	<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenovati ili prepoznati na geografskoj karti države članice važnijih europskih i svjetskih organizacija i regionalnih integracija i njihova sjedišta • imenovati ili prepoznati na geografskoj karti države koje su pristupile Europskoj zajednici (Europskoj uniji) u pojedinim krugovima širenja i države kandidate • prepoznati ili imenovati na geografskoj karti i dijagramima primjere nejednakoga regionalnog razvoja svijeta • imenovati ili prepoznati na geografskoj karti prirodnogeografske i gospodarske regije te demografsko-gospodarska središta odabranih europskih država (Njemačka, Francuska, UK i Italija), visokorazvijenih izvaneuropskih država (SAD, Kanada, Japan, Australija, azijski tigrovi) i odabranih država svjetskoga značaja (Ruska Federacija, Kina, Indija) • imenovati ili prepoznati na geografskoj karti europske i tranzicijske države te države svjetskoga značaja i njihove glavne gradove • analizirati na geografskoj karti i dijagramima prirodnogeografsku i društvenu složenost Azije, Latinske Amerike i Afrike • povezati prirodna i društvena obilježja Zemlje te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu.

2.4. Geografija Hrvatske

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasniti geografski smještaj i složenost geografskoga položaja Hrvatske • izdvojiti i objasniti elemente državnosti i identiteta • objasniti značenje hrvatskoga praga i položaj Hrvatske u europskoj prometnoj mreži • analizirati historijskogeografski razvoj hrvatske države i objasniti određivanje granica na kopnu i moru • opisati postanak i razvoj reljefa Hrvatske • izdvojiti tipove i oblike reljefa te vrednovati njihove gospodarske mogućnosti 	<p>Od pristupnika se očekuje da može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i imenovati na geografskoj karti primjere pojedinih tipova i oblika reljefa • imenovati na geografskoj karti krajnje točke • prepoznati i imenovati na geografskoj karti najvažnije prometne pravce i prijevoje • usporediti na tematskim kartama oblikovanje teritorija Hrvatske kroz povijest • razlikovati na karti segmente granica prema vremenu nastanka

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none"> • analizirati morfometrijska obilježja reljefa i njihov utjecaj na naseljenost i gospodarstvo • objasniti klimatske čimbenike, klimatske elemente te raspored tipova klima • uočiti i objasniti povezanost reljefa, klime, tla i vegetacije u Panonskoj, Gorskoj i Primorskoj Hrvatskoj • razlikovati kategorije zaštite prirode • nabrojiti, opisati i usporediti stroge rezervate, nacionalne parkove i parkove prirode, prirodnu i kulturnu baštinu svjetske važnosti te primjere spomenika prirodne i kulturne baštine • opisati prirodnogeografska obilježja i ekološke probleme Jadranskoga mora • objasniti proces litoralizacije na primjeru Jadranskoga mora • poznavati riječnu mrežu i usporediti obilježja rijeka crnomorskoga i jadranskoga slijeva • poznavati prostorni raspored, obilježja i važnost jezera u Hrvatskoj • objasniti važnost voda u gospodarstvu Hrvatske • razlikovati i protumačiti strukture stanovništva Hrvatske • povezati odnos i utjecaj prirodne osnove i društvenih čimbenika na gospodarski razvoj • objasniti utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na oblike i razvoj naselja, ruralni krajolik i gradske regije • opisati razvoj urbane mreže i nodalno-funkcionalnu organizaciju prostora • razlikovati ruralna naselja i tipove ruralnih područja • opisati stupanj i dinamiku gospodarskoga razvoja Hrvatske i pojedinih regija • objasniti čimbenike razvoja i značenje primarnih djelatnosti • analizirati strukturu i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i akvakulture • objasniti značenje šuma, vrste i prostorni raspored šumskih prostora • objasniti razvoj i značenje sekundarnih djelatnosti • analizirati strukturu i prostorni raspored energetske izvora i industrije • objasniti razvoj i značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti • vrednovati oblike prometa i njihovo značenje u gospodarstvu • analizirati čimbenike razvoja turizma te poznavati obilježja turističkih regija Hrvatske 	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati na slijepim kartama funkcionalne, upravne, prirodnogeografske i tradicionalne regije • imenovati na geografskoj karti osnovne reljefne cjeline • analizirati klimatske dijagrame i prostorni raspored tipova klima te izračunati vertikalni gradijent temperature • imenovati na geografskoj karti stroge rezervate, nacionalne parkove i parkove prirode te prepoznati primjere ostalih kategorija zaštite • analizirati na tematskim kartama i dijagramima prirodnogeografska obilježja i ekološke probleme Jadranskoga mora • imenovati na geografskoj karti najvažnije rijeke crnomorskoga i jadranskoga slijeva, najvažnija jezera te ostale vode na kopnu te prepoznati na dijagramima, tematskim kartama i fotografijama obilježja voda na kopnu • analizirati na dijagramu razvoj naseljenosti i analizirati na tematskoj karti razmještaj stanovništva • analizirati i objasniti promjenu broja stanovnika prostorno i vremenski te gustoću naseljenosti Hrvatske i pojedinih regija • analizirati dijagram prirodnoga kretanja stanovništva Hrvatske i upravnih cjelina • izračunati odrednice prirodnoga, prostornoga i općega kretanja stanovništva • analizirati na geografskoj karti prostorno kretanje stanovništva Hrvatske • razlikovati i protumačiti strukture stanovništva na dijagramima, tablicama i tematskim kartama • prepoznati na crtežima i fotografijama oblike naselja, tipove ruralnoga krajolika i vrste gradskih regija • imenovati na geografskoj karti makroregionalna, regionalna i županijska središta • analizirati na grafičkim prilogima stupanj i dinamiku gospodarskoga razvoja Hrvatske i pojedinih regija • analizirati na dijagramima i tematskim kartama strukturu i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i akvakulture • analizirati na karti prostorni raspored šumskih prostora • objasniti razvoj i značenje sekundarnih djelatnosti s pomoću dijagrama

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE
<ul style="list-style-type: none"> • objasniti gospodarsku i političku povezanost Hrvatske s Europom i svijetom (mjesto i ulogu Hrvatske u europskim i svjetskim organizacijama i regionalnim integracijama) • povezati prirodna i društvena obilježja Hrvatske te ih smjestiti u prostor. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati na dijagramima i tematskim kartama strukturu i prostorni raspored energetske izvora i industrije • objasniti značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti s pomoću dijagrama • vrednovati oblike prometa i njegovo značenje u gospodarstvu s pomoću dijagrama • razlikovati na geografskoj karti glavne turističke regije i imenovati najvažnija središta • analizirati na dijagramu strukturu vanjske trgovine • povezati prirodna i društvena obilježja Hrvatske te ih smjestiti u prostor i na geografsku kartu.

3. Struktura ispita

Ispit sadrži ukupno 60 zadataka.

Prva ispitna cjelina sadrži 40 zadataka – 16 zadataka višestrukoga izbora, 8 zadataka višestrukih kombinacija, 8 zadataka povezivanja i 8 zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja (tablica 1.).

Tablica 1. Struktura prve ispitne cjeline

VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
Zadatci višestrukoga izbora	16	32
Zadatci višestrukih kombinacija	8	32
Zadatci povezivanja	8	32
Zadatci kratkoga odgovora i dopunjavanja	8	16
UKUPNO	40	112

Druga ispitna cjelina sadrži 20 zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja (tablica 2.).

Tablica 2. Struktura druge ispitne cjeline

VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
Zadatci kratkoga odgovora i dopunjavanja	20	88

4. Tehnički opis ispita

4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Geografije traje **90 minuta** bez stanke.

Vremenik provedbe bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature* te na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su dvije ispitne knjižice i list za odgovore.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Vrste zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (višestrukoga izbora, višestrukih kombinacija te povezivanja) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa (kratkoga odgovora i dopunjavanja) pristupnik mora upisati sadržaj koji nedostaje na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ako pristupnik pogriješi, treba prekriti netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pored točnoga odgovora. U zadacima otvorenog tipa (osim ako je odgovor jedno slovo) **ne priznaju** se odgovori upisani velikim tiskanim slovima. Geografska imena treba pisati sukladno važećem pravopisu.

Grafički prilozi i karte sastavni su dijelovi ispita.

4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Geografije dopušteno je upotrebljavati samo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

5. Opis bodovanja

Ukupan broj bodova je **200**.

5.1. Vrednovanje prve ispitne cjeline

Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore u zadacima višestrukoga izbora donosi 2 boda. Uspješnim rješavanjem tih zadataka pristupnik može ostvariti 32 boda.

Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore u zadacima višestrukih kombinacija donosi 2 boda. Uspješnim rješavanjem tih zadataka pristupnik može ostvariti 32 boda.

Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore u zadacima povezivanja donosi 1 bod. Uspješnim rješavanjem tih zadataka pristupnik može ostvariti 32 boda.

U zadacima kratkoga odgovora i dopunjavanja traži se **jedan odgovor**. Svaki točan odgovor donosi 2 boda.

Uspješnim rješavanjem zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja u prvoj ispitnoj cjelini pristupnik može ostvariti 16 bodova.

5.2. Vrednovanje druge ispitne cjeline

U zadacima kratkoga odgovora i dopunjavanja traži se jedan, dva ili tri odgovora.

Svaki točan odgovor donosi 2 boda. Uspješnim rješavanjem zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja u drugoj ispitnoj cjelini pristupnik može ostvariti 88 bodova.

6. Vrste zadataka

U ovome su poglavlju primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka ponuđeni su uputa, točan odgovor, obrazovni ishod i način bodovanja.

6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora

U sljedećemu zadatku od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi dva boda.

Koja se znanstvena disciplina geografije bavi proučavanjem tala?

- A. demogeografija
- B. fitogeografija
- C. hidrogeografija
- D. pedogeografija

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: definirati i objasniti geografiju kao znanost, razlikovati njezine grane i discipline

BODOVANJE:

2 boda – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.2. Primjer zadatka višestrukih kombinacija

U sljedećemu zadatku od više ponuđenih odgovora **dva** su točna.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi dva boda.

Koji su povoljni prirodni preduvjeti koji utječu na poljoprivrednu proizvodnju?

- A. veličina zemljišta
- B. jaka kiša, tuča
- C. prisojne padine
- D. tlo bogato humusom
- E. jak nalet vjetra

TOČNI ODGOVORI: C, D

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti čimbenike razvoja primarnih djelatnosti

BODOVANJE:

4 boda – dva točna odgovora

2 boda – jedan točan odgovor

0 bodova – netočni odgovori, odgovori nisu označeni ili je označeno više od dvaju odgovora

6.3. Primjer zadatka povezivanja

U sljedećemu zadatku **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Jedan sadržaj označen slovom ne može se povezati. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Svaki egzogeni proces povežite s tipom reljefa za koji je karakterističan.

1. abrazija	A. glacijalni reljef
2. egzaracija	B. krški reljef
3. fluvijalna erozija	C. obalni reljef
4. korazija	D. pustinjski reljef
	E. riječni reljef

TOČNI ODGOVORI: 1. C, 2. A, 3. E, 4. D

OBRAZOVNI ISHOD: povezati djelovanje egzogenih sila i nastanak različitih tipova reljefa

BODOVANJE:

4 boda – svi točni odgovori

3 boda – 3 točna odgovora

2 boda – 2 točna odgovora

1 bod – 1 točan odgovor

0 bodova – svi netočni odgovori, odgovori nisu označeni ili je označeno više odgovora

6.4. Primjeri zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu ili tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

Primjer 1.

Kako se naziva kalendar koji je u službenoj uporabi od kraja 16. stoljeća?

TOČAN ODGOVOR: gregorijanski kalendar

OBRAZOVNI ISHOD: imenovati različite kalendare

BODOVANJE:

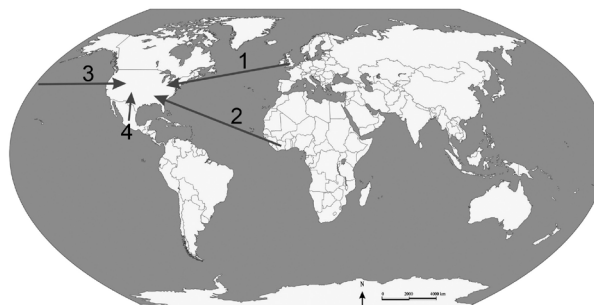
2 boda – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

Primjer 2.

Sljedeći zadatak riješite s pomoću priložene karte.

Na karti su obilježene migracijske struje u Sjedinjene Američke Države u Kristovo doba.

Odredite koja je od obilježenih najstarija migracijska struja, koja najintenzivnija suvremena gospodarska migracija, a koja prisilna migracijska struja. Na svaku crtu upišite odgovarajući broj s karte.

___ najstarija migracijska struja

___ najintenzivnija suvremena gospodarska migracija

___ prisilna migracijska struja

TOČNI ODGOVORI: 1, 4, 2

OBRAZOVNI ISHOD: prepoznati na geografskoj karti glavne smjerove migracija na Zemlji

BODOVANJE:

6 bodova – svi točni odgovori

4 boda – dva točna odgovora

2 boda – jedan točan odgovor

0 bodova – netočni odgovori ili odgovori nisu upisani

7. Priprema za ispit

Literatura za pripremu ispita iz Geografije su svi udžbenici za gimnazijski program i geografski atlasi koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta tijekom protekloga četverogodišnjeg razdoblja školovanja.

Popis odobrenih udžbenika može se naći na mrežnim stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (www.mzos.hr).

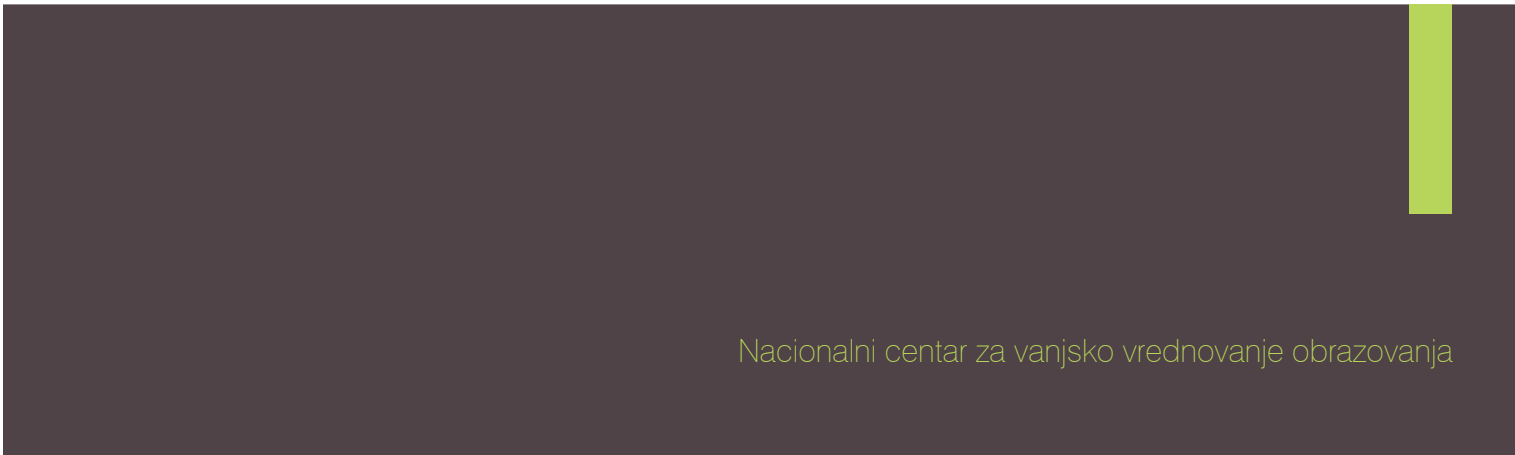
Popis obrazovnih ishoda za svaku ispitnu cjelinu pristupniku može služiti za provjeru usvojenoga znanja.

Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupniku da uspješno riješi zadatke u ispitu.

Pristupniku se savjetuje:

- proučavanje ispitnih cjelina te primjera zadataka
- rješavanje provedenih ispita
- aktualizacija brojčanih podataka iz publikacija Državnoga zavoda za statistiku, UN-a i specijaliziranih organizacija UN-a
- praćenje najvažnijih događaja u Hrvatskoj i svijetu u medijima i stručnim časopisima.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

